

DG Claus Feyling

Rotary i Vest

Månedsbrev for Distrikt 2250
Nr. 2. 2021 - 22

Appell for utveksling

Inneholder bl.a.

Fra guvernøren	2
RI presidentens budskap for september	4
Kjenner du Program-banken?	8
Det nærmer seg RYLA	10
Convention i Huston	11
Tid for utveksling	12
Hjerte-lungeredning i Stavanger	13

September - måned for leseferdighet

SEPTEMBER

Rotarys mål er å styrke sosialsamfunnets evne til å støtte grunnutdanning og leseferdighet, redusere fattigdom og utdanning og å øke leseferdigheten hos voksne. Vi ønsker oppmerksomhet for alle barn og leseferdighet for barn og voksne.

WISDOM

UTDANNING OG LESEFERDIGHET

Rotary

MELLOM 16 - 18?

LYST PÅ ET SKOLEÅR I UTLANDET?

Rotary

Hjerte-lunge-redning i Stavanger Rotary Klubb

Guvernørens månedsbrev – september

Da er jeg i gang med **klubb-besøkene** mine og har nettopp avsluttet reisene i Sogn og Fjordane, DVs AG6 og klubbene i Stryn, Florø, Førde, Nordfjordeid og Sogndal. Det har vært en reise i svært vakker natur. Thrine og jeg har møtt mange flotte og interessante medlemmer og vi er blitt tatt godt vare på, og det hele har vært godt organisert av AG6 Renate Malm. Så har vi også rukket å besøke klubbene på Voss og Kvam, godt koordinert av AG4 Kristin Akselberg.

Jeg gleder meg til å fortsette besøksrundene.

I mellomtiden er vi opptatt av finpussing til **Distriktskonferansen i Egersund**. Etter mange måneder i «Korona-isolasjon» så kan man glede seg til å komme sammen igjen i både Rotary-faglig og i sosial sammenheng.

September er måneden for Rotary-fokus på at alle skal ha mulighet for en basis utdanning, «Basic Education and Literacy Month in Rotary». Dette kan vi lese mer om annet sted I denne utgaven.

Dette henger også sammen med et annet initiativ fra RI President Shekhar Mehta, nemlig **«Empowering Girls and Women»**, altså: et fokus på jenters og kvinners muligheter og rettigheter. Dette er et område som kanskje er mer rettet mot forhold på andre breddegrader enn våre - men er noe vi bør tenke på når vi vurderer Service-prosjekter og Grants. Som eksempel minner Mehta oss på at mange steder unngår jenter ofte å gå på skolen, simpelthen fordi det ikke finnes toaletter der. For å motivere for denne saken har Mehta oppfordret oss til å etablere en rolle som **distrikts-koordinator for Empowering Girls and Women**. Dette har vi gjort, og det er **Ingrid Kvåle Faleide fra Torgalmenning RK** som har påtatt seg denne rollen. Ingrid vil arbeide med dette under paraplyen til Medlemsutviklingskomiteen. Det kommer mer om dette senere.

I en tidligere melding til klubbene har vi redegjort for nok et avslag fra Lotteri-tilsynet når det gjelder den såkalte **Momskompensasjon**. NORFO sitt arbeide med dette er imidlertid ikke avsluttet. Dette håper vi å kunne komme tilbake til i løpet av høsten.

21 september er det **Internasjonal Freds-dag**. Noe klubben kan gjøre for å markere det?

Og så minner jeg dere på at Høstens **Pre-PETS** for innkommende presidenter og andre klubbroller er under planlegging av DGE Odd Henry Hommedal og AG'ene. Disse relativt korte møtene er en viktig del av opplæring og forberedelser til neste Rotary-år. Møtene er også en god anledning for klubbene i de respektive AG-områder til å bli bedre kjent med hverandre. På årets Pre-PETS, som er et ca. 2-timers møte på kveldstid, vil det være spesielt fokus på medlemsutvikling - og på det å være «synlig» i lokalsamfunnet. Begge deler henger sammen. Jeg oppfordrer klubbene til å være raskt ute med påmelding så snart innbydelsen kommer.

Til slutt vil jeg minne om at **24. oktober er World Polio Day!** Hva med et program i klubben med dette som tema? Eller er det noen måter vi kan vise oss i nærmiljøet og fortelle om det formidable arbeidet som rotarianere verden over har gjort for å utrydde Polio? Og husk – Det kreves fremdeles store midler til for å nå en permanent Polio-fri verden. Arbeidet er langt fra over.

Til slutt en påminnelse om at **Distriktskonferansen også vil bli tilgjengelig DIGITALT!** En Zoom link vil bli sendt ut snart - og man kan følge hele konferansen på lørdag 25 september og søndag 26 september. Ikke minst Årsmøtet på søndagen vil være viktig for de klubbene som ikke deltar med noen i Egersund.

Hilsen fra Distriktsguvernør Claus

RI-presidentens budskap for september

Shekhar Mehta
President 2021-22
September 2021

Jeg er sikker på at du har en berikende opplevelse når du tjener for å endre liv. En av måtene du kan gjøre store endringen i en persons liv på, er å hjelpe dem til å lære å lese. Leseferdighet åpner verden for oss. Det gjør oss bedre informert om livet i våre egne lokalsamfunn og åpner utsikter for andre kulturer. Å lese og skrive binder sammen mennesker og gir oss en annen måte å uttrykke vår kjærlighet til hverandre på.

September handler om grunnutdanning og leseferdighet i Rotary. Forbedring av lese- og skriveferdigheter er avgjørende i arbeidet med å redusere fattigdom, forbedre helse og fremme fred. Faktisk, hvis alle elever i lavinntektsland forlater skolen med grunnleggende leseferdigheter, ville det resultere i en betydelig reduksjon i den globale fattigdomsraten.

Uten utdanning blir barn som er analfabeter til voksne analfabeter. I dag mangler 14 prosent av verdens voksne befolkning - 762 millioner mennesker - grunnleggende lese- og skriveferdigheter. To tredjedeler av den gruppen er kvinner. Lese- og skriveferdigheter er avgjørende for å få bedre boliger, helsehjelp og jobber i løpet av livet.

Spesielt for jenter og kvinner kan leseferdighet være et spørsmål om liv eller død. Hvis alle jentene fullførte grunnskolen, ville det være langt færre mødredødsfall. Og et barn har større sannsynlighet til å overleve mer enn fem 5 år hvis han eller hun er født av en mor som kan lese. Forbedring av utfallet for flere mennesker

over hele verden er bare mulig hvis land fjerner barrierer for utdanning for jenter. Det økonomiske argumentet for å gjøre det er klart: I noen land der skolegang er rettet mot gutter, er kostnaden for tapte økonomiske muligheter mer enn 1 milliard dollar per år.

RI-presidentens budskap for september

Å styrke mennesker gjennom utdanning er blant de dristigste målene vi har som rotarianere. Vi trenger ikke å reise langt fra hjemmene våre for å møte dem hvis liv blir begrenset fordi de sliter med å lese, stole på at andre skal lese for dem eller ikke kan skrive noe mer enn sitt eget navn.

Fra og med denne måneden, bør du vurdere hvordan klubben din kan tjene til å forandre liv gjennom leseferdighet: Støtt lokale organisasjoner som tilbyr gratis programmer for å støtte voksen lese- eller språk-opplæring, eller som gir lærere profesjonell utvikling sentrert rundt lesing og skriving.

Bli gjerne lærere som kan lese, eller jobbe med en organisasjon som

Global Partnership for Education for å øke læringsmulighetene for barn rundt om i verden. Ha samtaler med lokale skoler og biblioteker for å se hvordan klubben din kan støtte sine eksisterende programmer eller bidra til å lage nødvendige i samfunnet ditt.

I India har TEACH -programmet, et vellykket samarbeid mellom landets Rotaryklubber og dets regjering, demonstrert hvordan man kan skalere opplæringsarbeidet for å nå millioner av barn. Og i en tid da skoler over hele India ble stengt på grunn av COVID-19-pandemien, nådde programmets e-læringskomponent mer enn 100 millioner barn gjennom nasjonal TV.

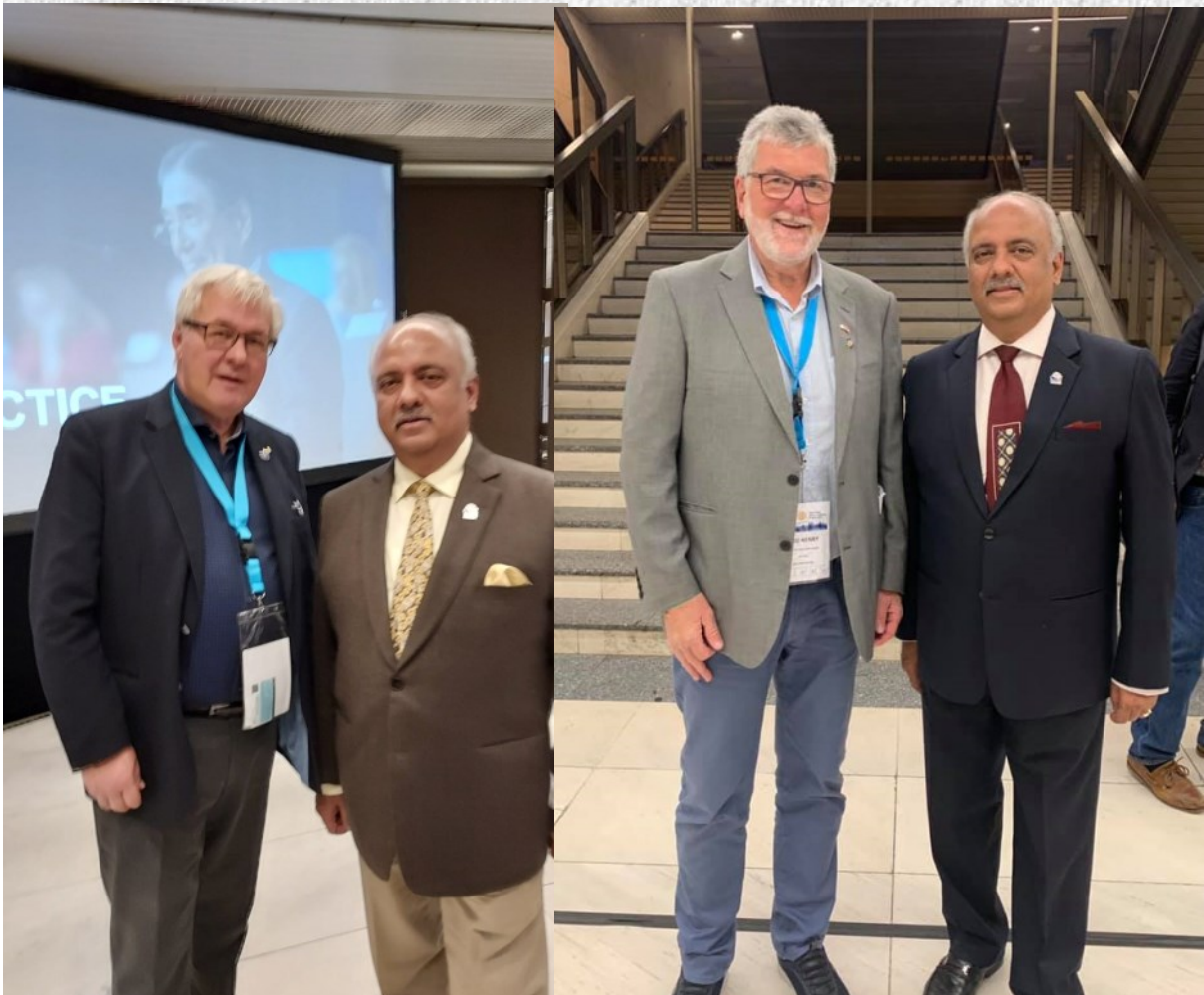
Leseferdighet er det første skrittet ut av fattigdom. Som nobelprisvinneren Malala Yousafzai har nevnt: **"Ett barn, en lærer, en bok og en penn kan forandre verden."**

Møtte Shekhar Mehta på Rotary konferanse

Tidligere denne uken møtte PDG Arild Dale og DGE Odd Henry Hommedal selveste RI president Shekhar Mehta på en internasjonal Rotary konferanse - Rotary Institute Prague 2021. De kom i prat og Mehta kunne fortelle Arild at han hadde vært i Bergen tidligere. «Number one City», sa han og utelukket ikke at han og ville komme på besøk igjen!

Afrikansk region markerer ett år siden den ble sertifisert fri for vill polio

av Ryan Hyland

Rotary sluttet seg til sine partnere i Global Polio Eradication Initiative (GPEI) for å markere det første jubileet for en historisk folkehelsemilepæl: Verdens helseorganisasjons afrikanske region blir sertifisert fri for vill polio. I August ble jubileet feiret under et WHO Regional Committee for Africa-møte, som også tok for seg dagens utfordringer med å utrydde polio og ny taktikk for å oppnå en poliofri verden.

Afrikas milepæl har allerede kommet barns helse og folkehelse til gode over hele kontinentet. Infrastrukturen og innovasjonene som hjalp den afrikanske regionen til å bli fri for vill polio spiller en viktig rolle i COVID-19-pandemien og er tilgjengelige for bruk i fremtidige folkehelsekriser. Polioarbeidere utfører nå også andre rutinemessige immuniseringer, leverer medisiner og tilbyr andre helsetjenester.

Prestasjonen i Afrika er et resultat av en tiår-lang innsats fra millioner av Rotary medlemmer, helsearbeidere, offentlige tjenestemenn, religiøse ledere og foreldre. Siden 1996, da vill polio lammet anslagsvis 75 000 barn over hele Afrika, har helsearbeidere administrert mer enn 9 milliarder doser oral vaksine, og forhindre 1,8 millioner ville polioutifeller.

Rotary medlemmer har bidratt med nesten \$ 920 millioner til å utrydde viruset i regionen, tatt til orde for støtte fra sine regjeringer, mobilisert samfunn rundt National Immunization Days, og gjennomført arrangementer for å skaffe midler og oppnå offentlig bevissthet.

Fem av WHO's seks regioner, som representerer mer enn 90% av verdens befolkning, er nå fri for det ville polioviruset.

Afrikas suksess med å eliminere vill polio beviser at viruset kan elimineres under komplekse omstendigheter og gir en anledning til en kopi for å utrydde vill polio i de to siste landene der det er endemisk: Afghanistan og Pakistan.

Dr. Tunji Funsho, leder av Rotarys Nigeria PolioPlus Committee, sier sertifiseringen av den afrikanske regionen er en monumental folkehelseprestasjon, men det endelige målet om global utryddelse forblir stående.

"Jobben vår er ikke gjort," Lekki Phase 1, i Nigeria. en viktig rolle å spille for å få slutt på polio globalt og vi må fortsette å nå barn overalt med poliovaksiner.»

– Vi står også overfor et siste hinder i å kvitte oss med alle former for polio i Afrika, legger han til, med henvis-

sier Funsho, medlem av Rotary Club i «Afrika har fortsatt

Hva er polio?

Polio, eller poliomyelitt, er en lammende og potensielt dødelig smittsom sykdom som oftest rammer barn under 5 år. Viruset sprer seg fra person til person, vanligvis gjennom forurenset vann. Det kan da angripe nervesystemet.

ning til utbrudd av den sirkulerende vaksine-avlede poliovirus type 2 (cVDPV2)-varianten. Han sier at disse utbruddene «fortsetter å skade underimmuniserte samfunn over hele regionen og lamme barn.»

Helsemyndighetene bekreftet 609 tilfeller av cVDPV2 i 20 land i Afrika i 2020, en kraftig økning fra et år tidligere. En faktor i økningen i polio-overføring var den enestående pausen i poliovaksinasjonskampanjer fra mars til juli 2020 i mer enn 30 land for å beskytte lokalsamfunn mot COVID-19. Ifølge WHO og UNICEF gikk 23 millioner barn glipp av grunnleggende vaksiner i 2020, inkludert poliovaksinasjoner.

Selv om den afrikanske regionens jubileum er bevis på hva som kan oppnås, er de to landene der vill polio forblir endemisk, bevis på at så lenge polio eksisterer hvor som helst, er det en trussel overalt.

GPEIs nye polio-utryddelsesstrategi fra 2022
-26 tar

Vårt mål
Rotary har jobbet for å utrydde polio i mer enn 35 år. Vårt mål om å kvitte seg med denne sykdommens verden er nærmere enn noen gang. Som en av grunnleggerne av Global Polio Eradication Initiative har vi redusert poliosaker med 99,9 prosent siden vårt første prosjekt for å vaksinere barn på Filippinene i 1979. Roterende medlemmer har bidratt med mer enn 2,1 milliarder dollar og utallige frivillige timer for å beskytte nesten 3 milliarder barn i 122 land mot denne lammende sykdommen. Rotarys advokatinnsetts har spilt en rolle i regjeringers beslutninger om å bidra med mer enn 10 milliarder dollar til innsatsen. I dag forblir polio endemisk bare i Afghanistan og Pakistan. Men det er avgjørende å fortsette å jobbe for å holde andre land poliofrie. Hvis all utryddelsesinnsats stoppet i dag, innen 10 år, kunne polio lamme så mange som 200.000 barn hvert år.

sikte på å overvinne de resterende hindringene og fullføre jobben ved å introdusere innovative verktøy og taktikker for å nå flere barn med vaksiner. Strategien inkluderer utvidelse av distribusjonen av en ny vaksine for å håndtere utbrudd av cVDPV2. Denne nye orale poliovaksinen type 2 (nOPV2) beskytter barn mot polio samtidig som den er mer genetisk stabil og mindre sannsynlig å gjenvinne styrke og forårsake vaksine-avlede polio. Det har allerede blitt introdusert i flere afrikanske land, inkludert Benin, Tsjad, Liberia, Niger, Nigeria, Republikken Kongo og Sierra Leone.

Den nye strategien vil utvide de regionale hurtigresponsteamene som raskt starter arbeidet i områder med utbrudd. Helsearbeidere vil også ha mer tilgang til elektroniske overvåkingsteknologier, noe som fremskynder påvisning av cVDPV2.

Programmet vil utvide et initiativ som har hjulpet mer enn 250.000 helsearbeidere med å få tilgang til digitale betalinger for sitt arbeid på så lite som to dager. Og programmet krever digitalisering med sanntidsdata og automatiserte dashbord som vil hjelpe helsearbeidere med å planlegge mer effektive kampanjer.

PROGRAM BANKEN I D 2250

Programbanken er en samling (6 sider) med ideer til møteprogrammer som du finner ved å gå inn på distriktets hjemmeside under BIBLIOTEK - Nyttige hjelpemidler. Her: [Programbanken 08.2021.pdf \(rotary.no\)](#) POA

PROGRAMBANKEN

Å lage gode programmer til Rotary møtene kan være krevende. De fleste klubbene etablerer en programkomite som arbeider med å få på plass gode og helst aktuelle programmer. Alle vet at gode programmer bidrar til godt fremmøte og kan og benyttes for å trekke potensielle nye medlemmer til møtene. Nedenfor har vi samlet en del programideer som kan benyttes i arbeidet med å få på plass gode program. Husk å starte programarbeidet i god tid før hvert semester. Mitt forslag er å starte programarbeidet seinest i mars/april. Foredragsholdere trenger gjerne forespørsel i god tid av hensyn til forberedelsene og andre oppgaver. Attraktive foredragsholdere og «kjendiser» har mange hensyn å ta, så planlegg i god tid. Programbanken er ideer og programmer som er brukt av mange klubber i både vårt og andre distrikt.

Arbeidet som stortingspolitiker – ved en lokal stortingspolitiker
 Senioruniversitetet
 Biblioteket vårt – vi blir kjent med biblioteksjefen
 Mitt liv som journalist
 NORSK SIKKERHETSPOLITIKK v/Bjørn Terjesen, tidl. Kommandørkaptein i Marinen/Rotarymed.
 VG's sjefredaktør
 Dagens journalistikk. v/redaktør el. Journalist
 Oljeøkonomien v/økonom fra NHH
 Den nye næringssjefen
 Den nye kultursjefen
 "Fritt fra levern"
 "One Ocean". Presentasjon av prosjekt og besøk Akvariet
 «Afrika sett med afrikanske øyne» - fra innvandremiljøet
 "Ytringsfrihetens begrunnelser og begrensninger"
 "Hva er retorikk, og hva kan vi lære av retorikkfaget i 2020?"
 "Hva skjer i Kina", v/professor ved BI, Arne Jon Isachsen
 Forsvaret – gjør vi de riktige tingene og ser vi at forsvaret vil kunne løse oppgavene sine fremover?
 Quiz om Rotary (Quizkveld med Rotaryspørsmål)
 Min eventyrlige reise i akupunktorens verden, v/Bjørn Rismyhr el lokal akupunktør
 Om Parkinson – hvor langt er forskningen kommet? v/nevrolog
 Verneplikt for begge kjønn.
 Besøk hos NRK Hordaland
 Eiendomsmegling v/Petter Kranz eller annen lokal megler
 Muslim i kommunen vår – Hvem er norske muslimer

Klipp fra klubber

Den siste norske cowboy
 Vellykket aldring
 Krabbekveld
 Besøk hos Eides Stauder – gartner
 Hva er korrupsjon? Hva er korrupsjonens skadevirkninger? Omfang ute og hjemme, og hvordan bør det arbeides forebyggende?
 Fastlegens rolle
 Torskemiddag/Skreimiddag
 Datasikkerhet
 Spesialstyrkene-Marinejegerne, ved Petter Egil Hellesen
 «Reformasjonen og dens påvirkning av samfunnet» v/ Gunnstein Akselberg, professor
 Ulike språktema v/Gunstein Akselberg (prof.)
 Verdiskaping i Norge og Bergen i historisk lys v/Ola Honningdal Grytten (Rotarianer i Bergenhus RK
 Skatteparadiser eller skatt fra paradiser? Kristine Sævoud, UIB
 Hans Nilsen Hauges betydning for næringslivet i Norge v/Ola Grytten (som også er rotarianer)
 Håkon Vatle – Statsraad Lehmkul
 Hva skjer i marinen?
 Vin- og tapaskveld
 Omvisning på «nye» Kleppstø barneskole.
 Idar Vollvik. Hvordan skape mye ut av lite
 Kraftmarkeder i krise? Einar Hope
 Politireformen så langt!
 My Rotary - hva er det?
 Sotrasambandet – hva skjer og når?
 Mat fra havet; Ressurser. - Adm.Dir.Sissel Rogne, Havforskningsinstituttet.
 Fremtidsbilde 12: Perspektiver på arbeidsmarkedet mot 2030. Frode Myrdal/PWC-rapport
 Klima og Klimaforskning
 Presentasjon av årets Festspill v/ Tonje Elisabeth Peersen
 Buekorpene i Bergen. Jo Gjerstad
 Nye boligprosjekter på Askøy.
 Rotary og ungdom. Ungdomsutveksling—status? Ingunn Olsen Mossefinn.
 Cancerforskning i Bergen – og perspektiver på fremtidig behandling - Prof. Per Eystein Lønning, UiB/Mohn Cancer Res. Lab.
 "Gi meg en B". Dir Vibeke Johannesen forteller om Brann.
 MOBBING I ARBEIDSLIVET v/Ståle Einarsen
 Prostatakreft – ny diagnostikk og behandling. Lars Reisæter
 Trygve Hillestad viser bilder og forteller om sine turer på byfjellene
 Bedriftsbesøk på Fløien
 Hvordan bli synlig i det offentlige rom? v/Jørn Lekve, Lekve Communication
 Bokmøte m. ledsagere
 Mindfulness og Stressmestring - hva er det? Ved Sunny Lundgren medlem i Åsane RK
 Kystlaget presenterer seg – kan vi samarbeide?

Se flere programideer på distriktets hjemmeside under **BIBLIOTEK**

Distrikt

Rotary Youth Leadership Award

RYLA er et tre-dagers seminar med fokus på egenutvikling for unge mennesker som ønsker å bli ledere eller fortsette å utvikle seg som leder. Målet for seminaret er å fremme personlig vekst gjennom det å få innsikt i egen person og forholde seg til, samarbeide med og lede andre. RYLA Vest er et felles lederseminar for aktuelle deltagere på Vestlandet, og arrangeres av Torgalmenningen Rotary Klubb.

Ved hjelp av teori, gruppeøvelser, diskusjon og refleksjon får deltagerne fokus på hvordan de påvirker andre og andre påvirker dem. Gjennom diskusjon med erfarne bedriftsledere i gruppearbeid og paneldebatt, får deltagerne belyst aktuelle problemstillinger og spørsmål.

Seminaret gjennomføres i en inkluderende atmosfære hvor deltagere i alderen

19. - 27 år - Søknadsfrist 16. januar 2022

Flere opplysninger: [RYLA Vest – Lederseminar for unge](#)

D2250

Blir du med på RI Convention i Houston, Texas i USA i 2022?

v/ Bjørn Rismyhr, AG3, DCC.

Min første RI Convention var til Hamburg i juni 2019. Det var en storslagen opplevelse der jeg møtte rotarianere fra alle verdenshjørner, mer enn 20.000. Det ga meg en opplevelse av å være med i en stor Rotaryfamilie. Virtuelle kongresser som de to siste på Hawaii og Taiwan, gir også inspirasjon, men ikke på samme måte som når vi møtes fysisk.

Jeg hadde virkelig gledet meg til å reise til Convention i Taipei. Taiwan skal være et flott land, eller en flott del av Kina, om du vil. Men Covid-19 pandemien ville det annerledes. Så i stedet for en flott tur til Taiwan, ble det flere dager foran skjermen i egen kjeller.

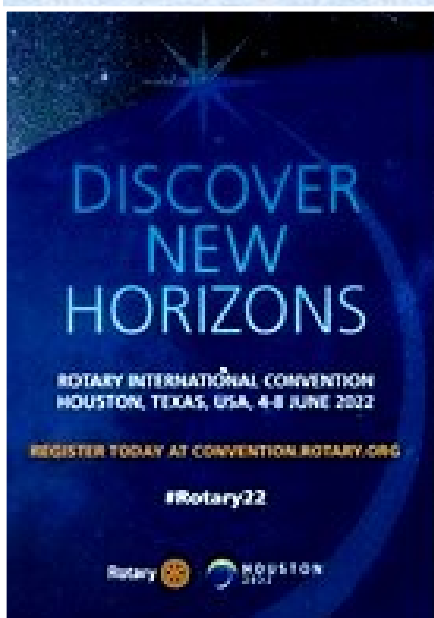
Programmet på en rotarykongress er variert, inspirerende og lærerik. Derfor var dagene i egen kjeller ikke så verst likevel. Kaffen i kjelleren smakte også bra, men det hadde vært mye hyggeligere å ta den sammen med de andre deltakerne på kafé enn på nettkafé. Til trøst fikk jeg i alle fall et flott bilde av alle som var på nettkaféen sammen med meg:

Neste år er RI Convention i Houston, Texas, USA. Da er vi vel alle sammen fullvaksinerte og har gjort til skamme

trusselen fra Covid-19, håper jeg. Det skal i så fall bli hyggelig å treffe likesinnede fra hele verden. Der skal vi feire Rotaryfamilien igjen og hente inspirasjon til enda mer innsats for våre sju fokusområder.

RI Convention i Houston har som tema **«Discover New Horizons»**

Den er fra 4-8.juni 2022. Registrering kan gjøres allerede nå på convention.rotary.org Jo tidligere du melder deg på, jo lavere er prisen.

Det er alltid tryggere og hyggelig å ha noen å være sammen med når man er på reise, der man bor og når man er på kongress. Riktignok er det lett å bli kjent med andre på kongressen. Men jeg husker alenefølelsen jeg hadde da jeg dro til Hamburg. Derfor har jeg tatt initiativ til at alle som skal på kongressen, skal ha mulighet til å vite om hverandre. Det har gitt meg vervet som District Convention Chair (DCC). Det betyr at jeg får vite hvor mange som reiser fra vårt distrikt og hvem det er. Og i den grad de som reiser ønsker kontakt med hverandre, vil jeg informere om hvem de er og bistå i kontakten. Ellers skal alle ordne hvert sitt. Men da kan de samordne, om de ønsker.

Nå har du muligheten til en tur til USA og til en flott Rotarykongress i Houston. Blir du med? Nå har du enda god tid til å planlegge!

Lurer du på noe, kan jeg gjerne svare. Ta kontakt. Du når meg på epost: rismyhr@online.no eller på tlf.9061 6666

Utveksling

MELLOM 16 - 18?

**LYST PÅ ET
SKOLEÅR I UTLANDET?**

APELL FRA Rolf Thingvoll

Kjære 15-16-17 åringer (eller foreldre, besteforeldre og kjente):

Har du lyst på et skoleår i utlandet 2022-23?

Hva med å ta 2. året på videregående i et annet land?

Lære deg en ny kultur, lære et nytt språk flytende, samt få venner for livet fra hele verden?

Nå er det tid for å søke på Rotary sitt gunstige og trygge program for ungdoms-utveksling. Søknadsfrist: 1. november.

Mer info på: www.rye.rotary.no - eller email til: mdyeo@rotary.no

Vi håper å høre fra deg. Vi bistår deg hele veien!

#Rotary #rotaryyouthexchange

Del gjerne!

En generalprøve for Rotary-aksjon

- Dette møtet i Stavanger Rotaryklubb ser jeg på som en generalprøve, sier Anna af Ugglas: - Min drøm er at en øvelse i hjertelungeredning, HLR, minst én gang i året, blir standard i hver eneste klubb hele jorden rundt. Jo flere som lærer, og holder lærdommen ved like, desto flere mennesker vil overleve hjertestans!

Av Bernt-Erik Rossavik (foto)
og Nina Tjomsland (tekst)

I Sjømannsforeningen, hvor Stavanger Rotaryklubb holder sine møter, fikk historien helt fra seilskutetiden ekstra lange linjer inn i fremtiden under møtet 25. august. HLR-treningen skjedde nemlig både fysisk, med medlemmene som var til stede, og online for både rotarianere og partnere som befant seg hjemme og var inkludert gjennom en Team-lenke. Eirik Skaar hadde ansvar for det tekniske opplegget. Han er ansatt i Laerdal Medical og arbei-

Trykke raskt, dypt, og slippe godt opp mellom, omtrent 120 ganger i minuttet - og med mobilen riktig plassert og høyttaler på er redderen aldri alene.

der for at flere skal overleve hjertestans; Rotary-medlem og jordmor Anna af Ugglas kom til Laerdal Global Health for fire år siden og bidrar til å videreutvikle og få tatt i bruk metoder og utstyr for å redusere dødelighet rundt fødsler – et område hun arbeidet med i seks år for FN, mest i Bangladesh og Nepal.

Hun bobler for saken: - Rotary-medlemmer kan gå foran med godt eksempel, slik at dette vil skape en folkebevegelse. Når trening er så enkelt tilgjengelig som dette, sitter det kanskje heller ikke så langt inne at de som har lært, melder seg til frivillig-organisasjoner hvor spesielle apper viser hvor nærmeste HLR-hjelper befinner seg og kan stille raskest mulig.

Klipp fra klubber

Vi kan jo også få slik trening inn i bedrifter vi er knyttet til. Slik kan spredning-
en bli enda mer effektiv.

Full konsentrasjon om introduksjon og samordning med online-deltakerne.

113, mobilkamera – og trykk raskt og dypt

På dette møtet deltok altså et knippe mennesker fra sine hjem, online via en storskjerm – «opp med tommelen alle dere som kan høre oss», oppfordret Anna, og alle hender føk i været. De hadde fått en kode, enten via skjermen eller med en app, og var online gjennom en Team-lenke. Eirik Skaar fortalte at Laerdal hadde begynt i fjor med å teste ut digital trening, slik at de kunne levere kurs til folk som er hjemme. Budskapet hans er enkelt, og fullstendig klart:

-70% av alle hjertestans-tilfeller skjer i hjemmet, slik at det oftest er de nærmeste som kan redde liv. Etter å ha sjekket at den som falt om, ikke puster eller viser andre tegn til liv, gjelder det å ringe 113. Sette mobilen på høyttaler og legge den i riktig posisjon med kamera tett inntil der du trykker slik at hjelperen i AMK-sentralen kan følge nøye med. Og sette i gang med kompresjoner, fort og raskt og dypt, rundt 120 i minuttet, og slippe godt opp mellom hvert trykk.

-Da setter vi gang!

Gjenopplive puter

I supertempo, med hendene på brystkassen til pasienten, strake armer og egen overkropp som vekt, gikk alle i gang. Det vil si, her lå ingen Anne-dukke. Derimot ble harde puter forsøkt gjenopplivet – og det var god nok øving. – Kjempefint, sa Eirik etter noen intense minutter. – Har noen av dere spørsmål?

Det første gjaldt om å øve hjemme. All øvelse kommer godt med, fordi vi glemmer så fort. Det går for eksempel også an å ta kontakt med Røde Kors, som tilbyr kurs.

-Vi vil gjerne anbefale at alle arbeidsgivere arrangerer trening regelmessig. Det kan holde med 20 minutter, slik at på Rotary-møter trenger vi ikke hele programtiden.

Neste spørsmål gjaldt innblåsing – hvor ofte, og hvor viktig er det? «Gjelder stadig vekk to innblåsing etter hver 30 kompresjoner?» - Hvis du har trening i innblåsing, er det en god rytme, svarte Eirik. Men hvis du aldri har gjort ventilasjon, kan også bare kompresjoner være redningen fordi kroppen faktisk har nok oksygen til 12 minutter.

Usikkerhet og vanskelige følelser

Klipp fra klubber

Anna af Ugglas og Jon Høyland foran storskjermen; Jon holder hendene i beredskapsstilling.

President Jon Høyland hentet hele prøven nærmere inn i det personlige, i usikkerhet og vanskelige og varige følelser, da han fortalte om en utfukt med en gruppe eldre menn hvor én hadde fortalt at han hadde dårlig hjerte, men ville være med allikevel. Han falt om, de begynte med kompresjoner helt til noen sa at «bare stopp, han er død». Ambulansen kom, mannens liv kunne ikke reddes – men følelsene forble i minnet. – Eirik var klar: - Noen liv kan ikke reddes. Men eventuell overlevelse er bare mulig hvis legfolk trår til, ring-er 113 øyeblikkelig, setter i gang og fortsetter til ambulansen er på plass.

Det skumle ved å ta ansvar fikk form i et annet spørsmål, «gjør vi det rett?» - Jovisst er det skummelt, sa Eirik. – Men det er viktig å huske at du er aldri alene, takket være løpende kontakt med AMK. Hvis en hjertestarter er tilgjengelig, trenger ingen vite noe om bruken – du bare åpner den, så forteller den nøyaktig hva du skal gjøre. Men hjertestarteren alene redder ikke liv: HLR utført i løpende kontakt med AMK er avgjørende.

Anna af Ugglas foran storskjermen som gir kontakt med deltakerne online.

«En dristig seanse»

Slik var hele møtet en så sterk opplevelse at ingen protesterte da presidenten foreslo at han skulle ringe slutt – i god tid før de foreskrevne 20.30. Han takket Anna og Eirik så hjertelig: - Dette var en dristig seanse, og jeg ser for meg at vi må ha flere slike runder!

Klipp fra klubber

ÅSANE ROTARYKLUBB HAR BYGGET BLODBANK PÅ PEMBA I TANZANIA

Mange har hørt om Zanzibar og forbinder Zanzibar med en øy utenfor Afrikas østkyst. Egentlig er dette ikke riktig. Zanzibar består av hovedøyen Unguja – som vi kaller Zanzibar – og Pemba, som ligger litt lenger nord. Pemba kan godt kalles den glemte øyen, på tross av at over 400.000 av Zanzibars 1,3 millioner innbyggere bor der.

Som et ledd i kampen mot overføring av HIV-infeksjon, har USA har lenge støttet blodbankoppbygging i Tanzania. Tanzania er et fattig land med høy forekomst av HIV – og en stor andel av pasientene som får blod er fødende kvinner og malaria-syke barn. Sikker transfusjons-tjeneste er derfor viktig for å hindre HIV-smitte. Da blodbanktjenesten i Tanzania ble utbygget, ble Pemba ikke tatt med i arbeidet.

Blodbankbygningen på Pemba før og etter ombyggingen

ETTER

Haukeland universitetssykehus har omfattende samarbeid med helsevesenet på Zanzibar, og Åsane Rotary Klubb har medlemmer som er involvert i dette arbeidet. Da klubben ble utfordret, bestemte medlemsmøtet og styret at dette vil vi få til. Gjennom innsamlinger, aktiviteter og ved bruk av oppspart kapital ble kr 275.000 fremskaffet og målet nådd. I nærvær av direktør Eivind Hansen fra Haukeland Universitet Sykehus, en rekke offisielle representanter fra lokale helsemyndigheter – og aller viktigst lykkelige blodbank-ansatte – ble blodbanken på Pemba åpnet 6. juli 2017.

Høsten 2018 var 13 medlemmer fra klubben på tur til Tanzania. På denne turen besøkte vi flere sykehus, i tillegg til å inspisere blodbanken. Det var flott å se bygningen med Åsane Rotary-merket – og enda flottere å se hvordan blodbanken på Pemba fungerte. I motsetning til sykehusene, som var nedslitte, var blodbanken i god stand. I stedet for å tenke

Klipp fra klubber

FØR

at når behovet er stort er vår hjelp nytteløs, er det bedre å glede seg over hva vårt bidrag betyr. På hoved-sykehuset i Zanzibar by, har Rotaryklubbene på Askøy og Sotra bidratt til oppussing av sengeposter, og det vises godt.

Åsane Rotary Klubb vil følge opp blodbanken på Pemba. Rapporter derfra viser stadig økende aktivitet. Nylig sendte vi en blodsentrifuge vi fikk fra Bærum sykehus. Planene er å skaffe mer utstyr og å følge med på hvordan det går med selve bygningen, slik at vedlikeholdsarbeid kan utføres i tide. Det betyr mye for klubbens medlemmer at vi **engasjerer oss, både i nærmiljøet og internasjonalt. Vi er stolt over de verdier Rotary-bevegelsen fremmer.**

Åsane Rotary Klubb på besøk til blodbanken.

OBS. SE OG ROTARY I VEST NR. 2 2018-19

**SERVE TO
CHANGE LIVES**

Klipp fra klubber

Bedriftsbesøk med Askøy Rotary Klubb

«Nye» Kleppestø barneskole

NÅ

FØR

Askøy Rotary Klubb var torsdag på besøk på den ombygde og påbygde Kleppestø barneskole. Se FØR og NÅ-bilder.

Kleppestø barneskole ligger sør på Askøy. Kjører du bil tar det ca. 5 minutter å kjøre fra Askøybroen. Skolen er en barneskole med ca. 430 elever fra 1.- 7.trinn. Skolen har 67 ansatte - 35 av dem er pe-

dagoger. De har også SFO med 175 barn. Skolen er bygget for å kunne ta imot over 600 elever og er fremtidsrettet med alle moderne fasiliteter, store luftige rom, grupperom og alle slags spesialrom hvor det er lagt opp til fleksibel undervisning på alle måter. Skolen er digitalisert med alt fra lys og varmestyring til datamaskiner, nettbrett og multimedia. Selv-sagt storskjermer og videokanoner, scener og utstyr for opptredener med mer. **POA**

Klipp fra klubber

Klipp fra klubber

Voss

Onsdag hadde Voss Rotaryklubb besøk av Distrikts-guvernør Claus E. Feyling og Ass. Guvernør Kristin Akselberg, som begge heldt engasjerte innlegg.

President Kjell Klemetsen og Komiteleiarane i klubben orienterte om framtidsplanane for Voss RK. Etter møtet var dei fleste av forsamlingen samla til middag på Fleischers Hotel til hyggeleg samvær.

